

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

שם הקורס : מבוא לתלמוד הבבלי

שנה"ל תשע"ח

שם המרצה: הרב יוסי אילוז

מסלול/התמחות: תושב"ע

היקף שעות: 1 ש"ש

תוכן הקורס ומטרות הקורס

הקורס הינו קורס מבוא לתלמוד הבבלי. במהלך הקורס נעסוק במהותו, היקפו, סמכותו, לשונו, "סוף הוראה ושאלת עריכתו. נלמד גם כיצד מאורגן דף התלמוד, וכיצד ערוכה הסוגיה התלמודית. נלמד להשתמש בספרות העזר בתחום, בפרשנות ובספרות המחקר. הסטודנטים ירכשו ידע והבנה בהשתלשלותה של ספרות חז"ל במשך הדורות. הסטודנטים יתוודעו אל המחקר התלמודי בתחומים הנלמדים תוך שימת דגש על כתבי יד ודפוסים ראשונים.

ראשי פרקים/יחידות הוראה בקורס

1. יחידה ראשונה - יחידת מבוא.

א. ציר הזמן וסדר הדורות .

ב. הדעות השונות על קדמותה של התושב"ע .

2. יחידה שנייה – עריכת התלמוד הבבלי

א. עיון באיגרת רב שרירא גאון והשוואתו לכתוב בגמרא [בבא מציעא דף פ"ו].

ב. שיטת הרב יצחק אייזק הלוי [י"א הלוי, דורות ראשונים, חלק ג, ברלין וינא, תרפ"ג]

ג. שיטת אברהם וייס [א' וייס, התהוות התלמוד בשלימותו, ניו יורק תש"ג]

3. יחידה שלישית-חתימת התלמוד

א. הסיבות לחתימת התלמוד

ב. הכנסת סוגיות סבוראיות וגאוניות-הבאת דוגמאות.

4. יחידה רביעית – כתבי יד ודפוסים

א. הבלין, ש"ז. ערך "תלמוד בבלי", אנציקלופדיה עברית.

ב. הבאת דוגמאות לשינויים .

5. יחידה חמישית- עיון בסוגיות במסכת ברכות תוך השוואה בין כתבי היד והדפוסים השונים.

א. מזכירין יציאת מצרים בלילות

ב. עד מתי תפילת מוסף

ג. ביאת אור או ביאת שמשו.

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון : 08-9485662
פקס : 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"נ אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פקס: 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

חובות/דרישות הקורס

מטלות הקורס

נוכחות והשתתפות.

מבחן בכתב מסכם בסוף הסמסטר.

דרכי התקשרות עם המרצה

שליחת מייל.

ביבליוגרפיה נבחרת

ח', אלבק, **מבוא לתלמודים**, דביר תל אביב, {תשי"ט} {מבחר פרקים}.

י"ב, אפשטיין, **מבואות לספרות האמוראים**, מאגנס ירושלים, דביר תל אביב {מבחר פרקים}.

י, ברודי, "ספרות הגאונים והטקסט התלמודי", **מחקרי תלמוד** [עורכים: זוסמן ודוד רוזנטל] ירושלים [תש"ן], עמ' 96-111.

ע"צ, מלמד, **פרקי מבוא לספרות התלמודית**, ירושלים, {תשל"ג} {מבחר פרקים}.

ש"ז, הבלין, **מסורת התורה שבעל פה**, מכללת אורות ישראל, אלקנה-רחובות, תשע"ב.

ג', אלון, **תולדות היהודים בארץ ישראל בתקופת המשנה והתלמוד**, ב', עמ' 223.

הבלין, ש"ז. ערך "תלמוד בבלי", **אנציקלופדיה עברית**.

י"א הלוי, **דורות ראשונים**, חלק ג, ברלין וינא, תרפ"ג

אי ווייס, **התהוות התלמוד בשלימותו**, ניו יורק תשי"ג

<http://web.nli.org.il/sites/NLI/Hebrew/collections/jewish-collection/Talmud/Pages/default.aspx>

<http://web.nli.org.il/sites/NLI/Hebrew/collections/jewish-collection/Talmud/Articles/Pages/Talmud-MSS-Rosenthal.aspx>

<https://www.otzar.org/wotzar/book.aspx?6634>

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
תייד 1106, רחובות 76110
טלפון: 08-9485662
פקס: 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, דיין אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פקס: 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון: 08-9485662
פקס: 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"נ אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פקס: 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il
